

ประชาสัมพันธ์ : การจัดการวัสดุทางการเกษตร...ลดโลกร้อน

การใช้ประโยชน์จากฟางข้าว

1. โกลบตอซังและฟางข้าว
ทำให้ดินร่วนซุย อากาศถ่ายเทได้ดี รากพืชเจริญเติบโตได้เต็มที่ การซึมผ่านและจับน้ำของดินดีขึ้น เพิ่มธาตุอาหารในดินลดความเป็นพิษของธาตุอาหารในดิน เพิ่มปริมาณจุลินทรีย์ในดิน และลดการเกิดโรคพืชบางชนิด ร่วมกับการใช้สารเร่งซูปเปอร์ "พด.2" เพื่อช่วยเร่งการย่อยสลายตอซังฟางข้าว

2. อัดฟาง
อัดฟางด้วยเครื่องอัดฟาง เป็นก้อนซังจำหน่ายได้ ราคาก้อนละ 20-25 บาท รวมรวมรายได้ 600 บาท/ไร่

3. ทำปุ๋ย
• อินทรีย์ เช่น ปุ๋ยหมัก

4. เป็นวัสดุคลุมดิน
• และเพาะเห็ดฟาง

5. ผลิตเป็นอาหารหยาบ
• สำหรับโคกระบือ

6. ทำเชื้อกระดาด
สำหรับโคกระบือ

7. ทำเฟอร์มิเจอร์
และเครื่องใช้ภายในบ้าน

8. เป็นวัสดุผสมในการก่อสร้าง
เช่น นำไปสร้างบ้านและดิน

9. ทำเป็นฟ่อนฟาง
เพื่อนำไปประดับตกแต่งสถานที่ หรือสร้างแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

10. นำมาสกัดเป็น
สีย้อมอาหาร

11. นำมาสกัดเอา
สารแทนนิน
ไปใช้ประโยชน์

12. นำมาผลิตเชื้อเพลิง
อัดเม็ดหรือ
เชื้อเพลิงชีวมวลอัดแห้ง

ประชาสัมพันธ์ : ทางเลือกการจัดการวัสดุทางการเกษตร ... ลด PM 2.5

การไถกลบตอแทนการเผา ทางเลือกจัดการเศษวัสดุทางการเกษตร

การไถกลบเศษวัสดุการเกษตรลงไปในดิน นอกจากจะช่วยลดปัญหาการเผาแล้ว ยังเกิดประโยชน์ต่อการผลิตพืชอีกหลายประการ ได้แก่

- เพิ่มอินทรีย์วัตถุและธาตุอาหารในดิน ช่วยให้โครงสร้างดินดี เหมาะกับการเพาะปลูกพืช
- ลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มผลผลิต
- ส่งผลให้ดินโปร่ง รากพืชชอนไชง่าย พืชหาอาหารได้ง่าย เจริญเติบโตได้ดี ผลผลิตสูง
- ลดปัญหาเรื่องโรคและวัชพืช ทำให้มีการใช้สารเคมีน้อยลง
- รักษาระดับความเป็นกรดเป็นด่างของดิน ช่วยลดปัญหาดินเปรี้ยวและดินเค็ม
- ลดปัญหามลพิษทางอากาศ

เทคนิคการไถกลบที่ดี

การไถกลบควรทำควบคู่ไปกับการใช้ "น้ำหมักชีวภาพ" เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการย่อยสลายเศษวัสดุการเกษตรให้เป็นปุ๋ยที่พืชสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้เร็วขึ้น

ในพื้นที่ราบแห้ง

- ขั้นตอนแรก :** ไถกลบตอซังฟางข้าวด้วยไถหัวหมู เพื่อ
- ✔ พลิกกลบตอซังฟางข้าวไว้ใต้ดิน ให้ย่อยสลายเป็นปุ๋ยสะสมไว้ในดินต่อไป
 - ✔ พลิกเอารากหญ้ามาตากแดดให้แห้งตาย
 - ✔ พลิกให้ไข่แมลงและเชื้อโรคที่สะสมในดินกลับขึ้นมาฆ่าทำลายด้วยแสงแดด
- ขั้นตอนที่ 2 :** การย่อยหน้าดินด้วยพรวน 2 แถว เพื่อ
- ✔ พรวนย่อยหน้าดินให้เล็กลงอย่างสม่ำเสมอ สำหรับรองรับการงอกของเมล็ดข้าวต่อไป

ในพื้นที่บึงน้ำ

- ขั้นตอนแรก :** ไถกลบตอซังฟางข้าวด้วยไถกลบตอซังเพลาหมุน เพื่อ
- ✔ พลิกกลบตอซังฟางข้าวไว้ใต้ดิน ให้ย่อยสลายเป็นปุ๋ยสะสมไว้ในดินต่อไป
 - ✔ พลิกเอารากหญ้ามาตากแดดให้แห้งตาย
 - ✔ พลิกให้ไข่แมลงและเชื้อโรคที่สะสมในดินกลับขึ้นมา ฆ่าทำลายด้วยแสงแดด ไถกลบ
- ขั้นตอนที่ 2 :** การย่อยหน้าดินด้วยจอบหมุนตีเทือก เพื่อ
- ✔ ที่ดินและทำเทือก สำหรับรองรับการหว่านน้ำตม หรือปักดำข้าว

สำนักงานเกษตรจังหวัดตาก 055-514291

เนื้อหาโดย : กลุ่มอารักขาพืช, จัดทำโดย : กลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศ

ประชาสัมพันธ์ : พรรณไม้บำบัดฝุ่น PM 2.5

ต้นไม้ บำบัดฝุ่น PM2.5

ต้นไม้ที่บำบัดฝุ่นได้ดีควรมีลักษณะดังนี้
ใบไม้ขรุขระ ใบไม้ใบเล็ก ใบไม้มีขน ใบไม้ที่มีเวกซ์
จากการคัดเลือกพืช 22 ชนิด
พบว่าพืช 8 ชนิด
ที่มีประสิทธิภาพในการบำบัดฝุ่น PM 2.5 ได้ดี

 <p>พรมกำมะหยี่ ★★★★★</p>	 <p>คล้าแวมยูรา ★★★★★</p>
 <p>เฟิร์นขนนก ★★★★★</p>	 <p>พลูอินโด ★★★★</p>
 <p>พลูปีกนก ★★★</p>	 <p>คล้านกยูง ★★★</p>
 <p>คล้ากาเหว่าลาย ★★★</p>	 <p>กวักมรกต ★★★</p>

ที่มา : โครงการซีเอสเอ็ม&ซีเอสไอภายใต้การพัฒนาเครือข่ายองค์กรวิชาชีพจากเครือข่ายสื่อใช้ทางการเกษตร ในการบำบัดฝุ่นละอองที่ปนเปื้อนในอากาศ, สำนักสถานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) ปี พ.ศ. 2562
จัดทำโดย : สำนักวิจัยพัฒนาเทคโนโลยีชีวภาพ กรมวิชาการเกษตร, ฝึกอบรมปฏิบัติการ Remediation สถาบันพัฒนาและฝึกอบรมโรงงานสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี, สำนักสถานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน)

ข่าวสาร : วิธีการจัดการดินอย่างยั่งยืน

ข่าวสารวิชาการ กอป.

ปีที่ 8 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม - กุมภาพันธ์ 2567

การจัดการดินอย่างยั่งยืน

(Sustainable Soil Management : SSM)

ความมั่นคงทางอาหาร
และภาวะโภชนาการ

ระบบนิเวศที่ดี

การพัฒนา
ที่ยั่งยืน

การปรับตัว
และลดปัญหา
ต่อการเปลี่ยนแปลง
สภาพภูมิอากาศ

ทรัพยากรดินมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ พืช สัตว์ สิ่งมีชีวิต รวมถึงเศรษฐกิจและการพัฒนาประเทศ ส่วนใหญ่ใช้เพื่อการเกษตรกรรม หากขาดการจัดการที่ดีจะก่อให้เกิดสภาวะดินเสื่อมโทรม ส่งผลต่อความสามารถในการผลิตของดินลดลงที่กระทบต่อระบบการผลิต

โดยเลือกใช้วิธีการทางการเกษตรที่เหมาะสมกับพืช พันธุ์ และสภาพแวดล้อม อาทิ

- ➡ การตรวจวิเคราะห์ดิน
- ➡ ใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน
- ➡ ใช้ปุ๋ยเคมีร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์
- ➡ ลดการไถพรวน
- ➡ การใช้วัสดุคลุมดิน
- ➡ ปรับ pH ในดิน
- ➡ การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน
- ➡ การปลูกพืชหมุนเวียน

การเลือกวิธีจัดการทางการเกษตรให้เหมาะสมกับช่วงการเจริญเติบโตของพืช

- ✓ ช่วยลดต้นทุนการผลิต
- ✓ เพิ่มคุณภาพผลผลิต

✓ รักษาทรัพยากรดินให้สามารถผลิตพืชได้อย่างยั่งยืน

ที่มา : รศ.ดร.ปฏิมาภรณ์ จิตมาตย์ เอกสารประกอบการอบรม Climate-Smart Agriculture Technologies and Innovations in Crop Production

เรียบเรียงโดย : กลุ่มส่งเสริมการจัดการดินปุ๋ย

กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย กรมส่งเสริมการเกษตร

ความรู้ : การจัดการพืชในช่วงฤดูแล้ง (ต่อ)

ความรู้ : การจัดการพืชในช่วงฤดูแล้ง (ต่อ)

ฤดูแล้ง น้ำมีน้อย
เตรียมตัวรับมืออย่างไร ให้พืชอยู่รอด

Q

ทำไมต้องรู้เรื่องน้ำ ก่อนลงมือปลูกพืช ?

A

น้ำ เป็นปัจจัยหลักสำหรับการเพาะปลูกพืช

พืชทุกชนิดจำเป็นต้องใช้น้ำในการเจริญเติบโตและให้ผลผลิต ดังนั้น เราจำเป็นต้องเรียนรู้เรื่องน้ำให้ดีก่อนลงมือปลูกพืช โดยมีเรื่องที่ต้องศึกษาเรียนรู้ ดังนี้

- **พืชแต่ละชนิดต้องการน้ำแตกต่างกัน** เราจะต้องรู้ว่าพืชที่ปลูกต้องการน้ำมาก-น้อยเพียงใด
- **วิธีการให้น้ำมีหลายแบบ** เราจะต้องหาวิธีที่ถูกต้องและเหมาะสมกับพืชที่ปลูก
- **การขาดน้ำหรือได้รับน้ำมากเกินไป ส่งผลเสียต่อพืช** เราจึงต้องรู้วิธีการจัดการหรือแก้ไข หากพืชได้รับน้ำมากหรือน้อยเกินไป

ความรู้ : การจัดการพืชในช่วงฤดูแล้ง (ต่อ)

เรื่องนี้
มีคำตอบ

ฤดูแล้ง น้ำมีน้อย
เตรียมตัวรับมืออย่างไร ให้พืชอยู่รอด

A Q **ปลูกพืชอะไร ใช้น้ำมาก-น้ำน้อย ?**

พืชที่ใช้น้ำมาก

ตัวอย่างเช่น ข้าว
เตยหอม ชะพลู
ผักบุ้งน้ำ ผักกระเฉด
ผักกูด เผือก ผักแขยง
บัวบก โสน ผักหนาม
ผักแว่น ชะมวง ชมพู่
วอเตอร์เครส มะนาว
มะกอกฝรั่ง มะกอกน้ำ
ยางนา ผักเหลียง
ปาล์มน้ำมัน และพืช
ที่ปลูกในน้ำ เช่น
แห้ว กระจับ บัวต่างๆ
 เป็นต้น

พืชที่ใช้น้ำน้อย

พืชไร่

เช่น ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ข้าวโพดหวาน
ข้าวโพดข้าวเหนียว ข้าวโพดฝักอ่อน ข้าวโพดเทียน ถั่วเขียว
ถั่วเหลืองฝักสด ถั่วลิสง มันเทศ งาม ทานตะวัน ข้าวฟ่าง
รวมทั้งพืชปรับปรุงดิน เช่น โสนอัฟริกัน ถั่วพุ่ม ถั่วพริ้ว เป็นต้น

พืชผัก

เช่น คื่นช่าย เห็ดฟาง ผักกวางตุ้ง มะระจีน พริก
แตงกวา แตงร้าน ถั่วฝักยาว ฟักทอง ฟัก-แปง แตงโม
บวบ น้ำเต้า ผักกาดหอม ผักกาดขาวปลี กะหล่ำปลี ผักชี
มะเขือเทศ มะเขือเปราะ มะเขือยาว มะเขือม่วง แคนตาลูป
กระเทียม หอมแดง ข่า ตะไคร้ เป็นต้น

ไม้ดอกไม้ประดับ

เช่น ดาวเรืองตัดดอก
บานไม่รู้โรย ทานตะวันตัดดอก แอสเตอร์ คุณนายตื่นสาย
แฉวงพวย เฟื่องฟ้า โป๊ยเซียน ชวนชม บานเย็น เข็ม
หลิวไต้หวัน กุหลาบหิน ผกากรอง โกสน เป็นต้น

ความรู้ : การเลี้ยงปลาในบ่อพลาสติก

การเลี้ยงปลาในบ่อพลาสติก

1 ขั้นตอนการเตรียมบ่อ

- 1.บ่อขนาดกว้าง 2 เมตร ลึก 1 เมตร ก้น 1 เมตร
- 2.ปรับสภาพน้ำในบ่อปลา โดยใส่จุลินทรีย์ EM 1 ลิตรผสมกากน้ำตาล 1 กิโลกรัม และแอมโมเนียม 3 กิโลกรัม ที่ไว้ 5-7 วัน
- 3.ปลาที่เลี้ยงใช้พันธุ์ปลากุ้ย ขนาดยาว 5-7 เซนติเมตร จำนวน 1,000-2,000 ตัว

2 การให้อาหาร

เริ่มแรกให้อาหารเม็ดเล็กสำหรับปลาเล็ก อาหารสดพวกเศษเนื้อสัตว์ให้ปลากินได้ ตัวปลากิน แผลงเม้าและแมลงค่าง ๆ โปรยให้ปลากินให้อาหารวันละ 2 มื้อ เช้าและเย็น

3 การเจริญเติบโต

เลี้ยง 3-4 เดือน จะได้ปลาขนาด 100 - 200 กรัม / ตัว
ได้ผลผลิตปลา 30 - 50 กิโลกรัม / บ่อ กิโลกรัมละ 30 บาท
คิดเป็นมูลค่า 900 - 1,500 บาท

4 ข้อควรระวัง

- 1.การซื้อพันธุ์ปลาก่อนการเคลื่อนย้ายให้ปลาอดอาหาร 1-2 วัน เพื่อป้องกันปลาติดเชื้อและทำให้ปลาไม่ขาด
- 2.การเคลื่อนย้ายปลาให้เตรียมน้ำมันพิช 30 ซีซี : เกลือ 1 ซ้อนโต๊ะ คนให้เข้ากันตักใส่ถุงหรือที่มีพันธุ์ปลา ประมาณ 1 ซ้อนชา เพื่อป้องกันปลาบาดเจ็บ
- 3.การป้องกันปลาหนีจากบ่อเวลาฝนตก หากมีฝนตกให้หว่านอาหารให้ปลากิน 2-3 ครั้ง เพื่อหลอกว่าเวลามีฝนตกปลาจะได้กินอาหารแล้วจะไม่หนี
- 4.การเปลี่ยนถ่ายน้ำให้ลดน้ำออก 1 ส่วนใน 3 ส่วน และนำน้ำที่ใส่ใหม่ให้ทำเป็นตะกองโดยใช้สายยางเพื่อเพิ่มออกซิเจนให้แก่ปลา
- 5.การจับปลา ใช้สายยางฉีดน้ำเหมือนกับฝนตก จากนั้นใช้สวิงตักปลาทันที
- 6.ถ่ายเทน้ำทุก 4-7 วัน ควรถ่ายน้ำเก่าออก 20-30% ของน้ำในบ่อและนำน้ำที่พักไว้เติมลงให้ได้ระดับเดิม

ดาวน์โหลดแผ่นพับฉบับเต็ม
ผ่านทางการเลี้ยงปลาในบ่อพลาสติกได้ที่

ความรู้ : เทคนิคการจัดการปุ๋ย

-

1 ต้องเข้าใจหน้าที่ของธาตุอาหาร เช่น ไนโตรเจน (N) ช่วยบำรุงลำต้น ใบ ฟอสฟอรัส (P) ช่วยบำรุงราก ดอก โพแทสเซียม (K) ช่วยบำรุงผล ทำให้พืชแข็งแรง แคลเซียม (Ca) ทำให้เนื้อเยื่อพืชแบ่งตัวและแข็งแรง โบรอน (B) ช่วยในการออกดอกและการผสมเกสร เป็นต้น จากนั้นจึงเลือกปุ๋ยให้ตรงกับที่ต้องการนำไปใช้บำรุงพืช
-

2 ใช้หลัก ชื่อสูตรที่ใช้ เลือกยี่ห้อที่ชอบ ต้องจำสูตรปุ๋ย เพราะสูตรเดียวไม่ได้ใช้กับทุกพืช หรือไม่ได้ใช้กับทุกช่วงการเจริญเติบโต การซื้อปุ๋ยเลือกตราที่เชื่อถือได้ ชื่อในร้านที่ได้รับอนุญาตค้าปุ๋ย จะลดความเสี่ยงเรื่องปุ๋ยปลอมหรือปุ๋ยไม่เต็มสูตรได้
-

3 วิเคราะห์พืชก่อนใส่ปุ๋ย เช่น จะบำรุงส่วนไหน จะใส่ธาตุอะไร ปริมาณเท่าไรจึงเหมาะสม และใส่แล้วพืชเอาไปใช้ได้ไม่สูญเสียไปโดยเปล่าประโยชน์
-

4 การวิเคราะห์ดินก่อนใส่ปุ๋ย จะได้ทราบว่าในดินมีธาตุอาหารอะไรตกค้างอยู่บ้างแล้ว จะได้ใส่ให้น้อยลง วิเคราะห์ว่าดินมีสภาพเป็นกรดต่างเท่าไร ดินที่กรดจัด หรือเป็นด่าง จะทำให้ปุ๋ยที่ใส่ลงไปถูกดินยึดธาตุอาหารเอาไว้ พืชเอาไปใช้ได้น้อยลง ต้องปรับสภาพดินก่อน
-

5 ใส่ปุ๋ยช่วงดินมีความชื้น จะทำให้ปุ๋ยละลายลงในดิน แต่ถ้าดินแห้ง ปุ๋ยจะสูญเสียไปในอากาศ และใส่ในบริเวณที่มีรากฝอยอยู่มาก เช่น บริเวณตรงก้นรอบทรงพุ่ม หรือฉีดพ่นทางใบ หรือให้ทางน้ำ
-

6 ปุ๋ยชีวภาพละลายฟอสเฟต ช่วยลดต้นทุนค่าปุ๋ยฟอสเฟต เมื่อใส่ร่วมกับหินฟอสเฟตจะมีผลให้พืชได้ปุ๋ยฟอสเฟตเพิ่มขึ้น และการใส่ลงในดินที่มีปริมาณฟอสฟอรัสสูงอยู่แล้วจะทำให้ไปละลายฟอสฟอรัสที่ถูกยึดตรึงอยู่ในดินให้ออกมาเป็นประโยชน์ต่อพืชอีกครั้ง
-

7 การใส่ปุ๋ยอินทรีย์ร่วมกับปุ๋ยเคมี จะทำให้ปุ๋ยเคมีเกิดประโยชน์เพิ่มขึ้น ควรใส่ปุ๋ยอินทรีย์แห้ง ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือน้ำหมักเสริม จะช่วยเสริมการเจริญเติบโต และเป็นการลงทุนที่ราคาถูก
-

8 การประหยัดค่าลงทุนโดยการไม่ใส่ปุ๋ย เป็นแนวทางที่ไม่ถูกต้อง เนื่องจากต้นทุนไม่ได้คิดจากจำนวนเงินที่ใช้ซื้อปุ๋ย แต่จะคิดจากรายได้หารด้วยค่าปุ๋ย เช่น มีรายได้ 1,000 บาท ค่าปุ๋ย 200 บาท = ใช้ค่าปุ๋ย 1 บาท ให้รายได้ 5 บาท หรือคิดจากผลผลิตหารด้วยค่าปุ๋ย เช่น ผลผลิต 400 กก. ค่าปุ๋ย 200 บาท = ใช้ค่าปุ๋ย 1 บาท ให้ผลผลิต 2 กก. เป็นต้น

การสร้างความรู้ : ความสำคัญของดิน (วันดินโลก)

ดินเป็นแหล่งกักเก็บ ๕ และกรองน้ำ

และเป็นกุญแจสำคัญ
ในการผลิตอาหาร
และบรรเทาน้ำท่วม
และภัยแล้ง

Food and Agriculture
Organization of the
United Nations

GLOBAL SOIL
PARTNERSHIP

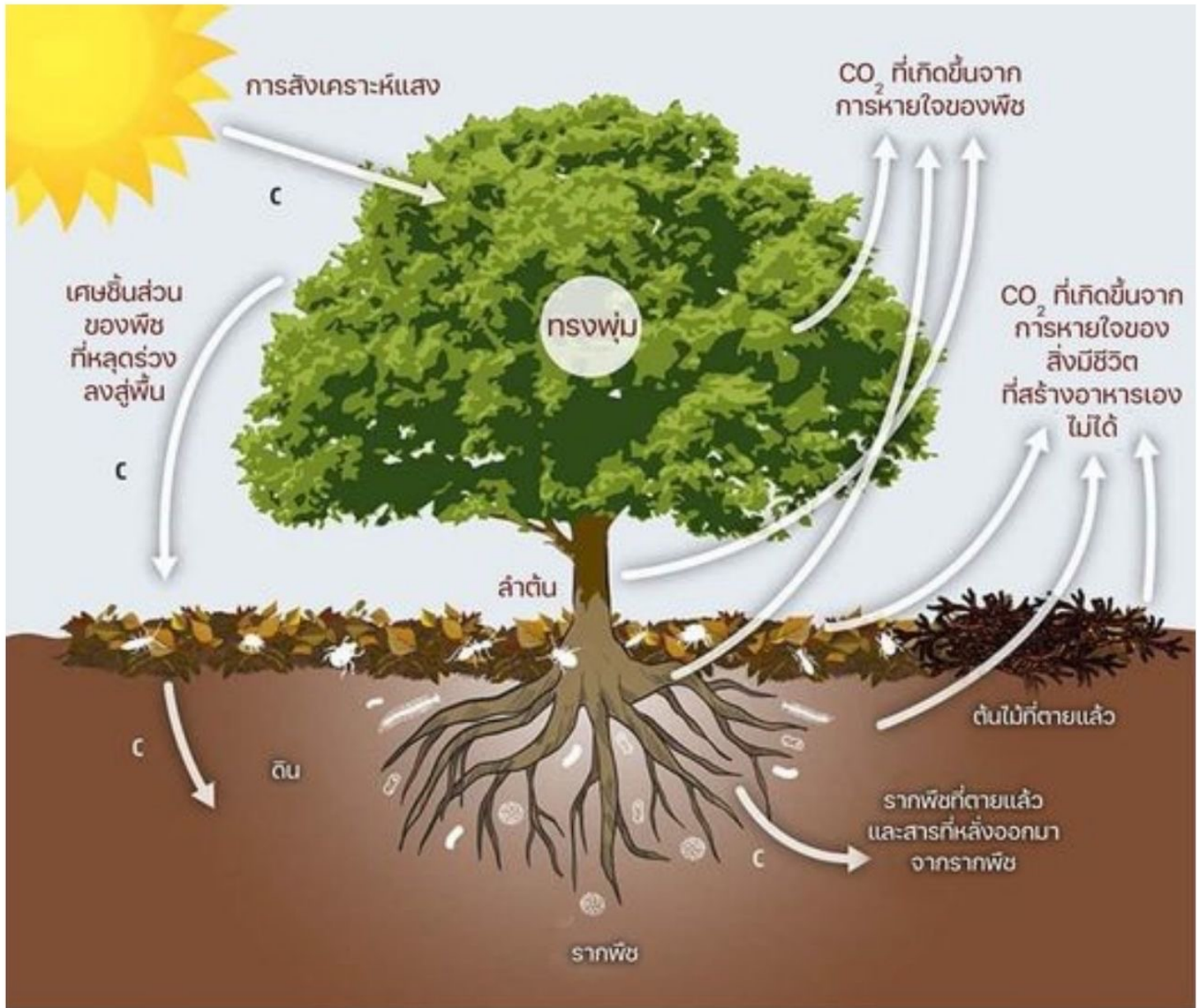
จดหมายข่าว

กองส่งเสริมการเกษตร องค์การบริหารส่วนตำบลหนองจะบก

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2567

ฉบับ เดือน มีนาคม 2567

การสร้างความตระหนักรู้ : ความสำคัญของดิน (วันดินโลก)

Food and Agriculture Organization of the United Nations

GLOBAL SOIL PARTNERSHIP

การสร้างความตระหนักรู้ : ความสำคัญของดิน (วันดินโลก)

ดินสุขภาพดี
สามารถกรองน้ำ
ระบายน้ำ
และกักเก็บน้ำ
เป็นสิ่งพื้นฐาน
ที่ขาดไม่ได้ของ
สิ่งมีชีวิตบนโลก

ดินสุขภาพดี ปริมาตร 1 ลูกบาศก์เมตร
สามารถกักเก็บน้ำได้มากกว่า **250 ลิตร** (0.25 ลูกบาศก์เมตร)

Food and Agriculture
Organization of the
United Nations

GLOBAL SOIL
PARTNERSHIP